

دینار پال خوبونه

علم گل سحر

سریزه

د سحر صاحب د شعرونو مجموعه راته پرته ده، کله کله یې پانې راواړوم یوه نیمه غزل پکې ولولم، زه نه محقق یم، نه نقاد، هیڅکله مې د چا د شعرونو مجموعه یا دیوان د یوه سره نه دی لوستی کله یې د سرپانې لولم، کله د پای، کله یوځای، کله بل ځای، دا ورپه مجموعه مې هم په مختلفو وختونو کې دغه شان لوستې ده، چې ممکن ځینې غزل مې یې خوځله لوستې وي او په ځینو بڼو یه تېرشوی یم. ځکه په خپل چاڼ باوري نه یم چې ما به خامخا غوره بېتونه ترې انتخاب کړي وي.

سحر صاحب یو دروند او صمیمي سړی دی، یاري دوستي یې د بارتري تجارت په څېر نه ده، په خبره یې باور او په خلق یې اعتماد کیدای شي، نو که شاعر او لیکوال هم نه وای محترم به و. له بڼه مرغه دی شاعر او بڼه کېسه لیکونکی هم دی. که یې څوک اثارو ته بڼه ووايي که بد، نه یې په بڼه ویلو مغرور یږي، نه یې په ردولو خواشنه کېږي، البته هم د دوستانو مشوره مني او هم ځان رسول غواړي. چې دا یې د تکمیل پړاوته د رسیدلو بڼه لاره ده.

اوس به د ده په څو بیتونو سره وغږېږو.

د غلچکي نظر لپاره مین شاعر کله کله د معشوق یا معشوقې تغافل له خدایه غواړي، که یې سترگې له خوبه درنې شي ترهغه بڼه ساعت په لا کوم وي؟

صایب اصفهانی وایي:

شرم رویش از عرق صد دیده بیدار داشت

چشم را هر چند در خواب گران افگند بود

از حجاب عشق صایب بود جانم زیر تیغ

گرچه بر من سایه ان ابرو کمان افگنده بود

د مینې حیا هغه پرده ده، چې د پټو او ښکاره نندارو منځه نیسي، که معشوق هر څومره مهربانه وي، یا د صایب په قول هغې ابرو کمانې که هرڅومره د لطف سیوری ورباندې غوړولی وي بیا هم د مین سړی روح د مینې له شرمه ترچرې لاندې وي. که معشوقه هر څومره ځان په درانه خوب ویده هم واړوي. حسن هم حیا ناکه وي پرمخ یې د خولو څاخکی ښکاره شي، مین ته یې د خولوهرڅاخکی یوه وېښه سترګه په نظر ورځي چې د حسن پاسداري یې کوي.

یوه لنډې هم دې ته څه ورته مطلب لري:

یار مې چینار لاندې ویده و

لکه بابشه پرې زنگیدم راوینم مې کنه

په پورتنۍ لنډۍ کې کې مېښه پېغله په دې خبره اعتراف کوي چې یار یې تر چینارلاندې ویده و، دې ته د غلچکې دیدن فرصت په ګوتو ورغلی و، خو د مینې د اضطراب له امله یې د پیلو ګرځونو او د پاولیو شرنګا راوینم کړ.

سحرصاحب هم د سعدی په قول “چنانچه افتد ودانی” د سپوږمې تټې رڼا ته د ویدې معشوقې په پټ دیدن سترګې خوږوي خو په زړه کې خدای خدای وايي چې دا راوینښه نه شي، ځکه بیا خو به د مینې حیا د دیدن مخې ته لاس ونېسي.

تټې رڼا ته د سپوږمۍ یې پټ دیدن کومه

په زړه کې خدای خدای یادوم چې دا راوینښه نه شي

په سراو ږیره کې د سپینو وینستو را پیدا کېدل د زړښت پولې ته د نژدې کېدلو علامې دي، خوشحال بابا ځکه فرمایلی دي چې “ښایسته نجوني ترهیري له دوه مویه”

سحرصاحب دې خبرې ته په سره چې ښایسته نجلۍ نه وترهوي وايي

چې ښکلی وويني له ليري، وارخطا غوندي شي

سحر لگيا شي او له ډيري سپين تارونه باسي

سحر صاحب بدبين سپی نه دی، د هغو کسانو غوندې نه دی چې د دنیا وګړي درست ظالمان یا د ظالمان مله ګڼي، د هغو غوندې فکر نه کوی چې د ملګرو ملتونو غوندې ورته د مظلومو ملتونو د وېش غوندې ښکارېږي او د بشر د حقوقو اعلاميې د لویو قدرتونو د تجاوز پلمې بولي، بلکې د نړۍ ولسونه د روغې جوړې او د بشر د حقونو رښتني مدافعان په نظر ورځي نړیوال کله کله په کومه بده پېښه ژر عکس العمل نه ښکاروي پرته یې په خوب اچوي وايي:

جیلوانه! ورو زولنې اچوه لاسو ته زما

چې په شرنګې یې دا ویده دنیا راوینښه نه شي

اوس به یې یو څو فرده نور هم درته په ګوته کړم نور تاسي پوه شئ، مطالعه او نظر مو:

له ډېره وخته په ارمان د دستار

د صابر شاه ملنګ غنم ژاري

یم هیرجن، چې دا وعده مې هیږه نه شي

د پیکي تار دې راوتره تر ګوته

یا:

رباب څپرې په دارونو، نغمه لاس ترزنې

ښکړوته شرنګ ورکړه راځه د دیواله سیوري ته

ځان مو ونه لید د هیندارو له بازاره راغلو

ړانده هم نه وو، بې امسا په دغه لاره راغلو

کابل به ولي اور کې نه سوځيږي

له هرې خوا لېونیان دلته راغلو

ما یې د اوښکو د تصویر له شانه دا ولوستل

یارمې ولورگتي، دوی کې به کالونه باسي

محمد صدیق پسرلی

کابل - حمل ۱۳۸۱

د مینې او دردونو، د یوه انځور په څنډه...

د شپېتمې لسيزې وروستي پنځه کلونه په کابل کې د شعراو شعارترمنځ د یو ښکاره برید د راکښلو کلونه وو، دا هغه وخت و، چې نورنو چا د شعر په نوم په ډانگ پیلو خبرو، سرو او شنو ترانو او د زنده باد او مرده باد منظونو نارو، لوستلو او اورېدلو ته زړه نه ښه کاوه، بلکې خلکو او تېره لوستونکو داسې یو څه غوښتل او لوستل چې د بې مفهومه شنو او سرو نارو پرځای د دوي زخمونه او دردونه په نرمو، پستو او نازکو ویونو ټکورکړي او په شعر ډوله مقفی نظمونو کې د اخطا رونو د ورکولو پرځای د دوي پرهرونه دعاطفې په اوبو ووينځي. دا خوځون یا که لږ صفا ووايو اوښتون څه په اسانه او ارزانه هم نه و راغلی، بلکې همداسې یوه اوښتون د راتلو په تمه کلونه کلونه زیار وگالل شو. د پاريا ل خوبونو شاعر علم گل سحر په همدې کلونو کې د شعر میدان ته راودانگل او مخکې تردې چې په ناسمو لاروسم شي سمدلاسه د هنر په فضا او ښکلی ورشو ورگډ شو.

د سحر صاحب د شاعرۍ د پیل شعرونو دا زیری درلود. چې پښتو شعر پراخي او ښپرازی ورشو ته یو بل شهسوار راگلېږونکی دی. په همدې کلونو کې ماله سحر صاحب سره وپېژندل کله نا کله په د تو بل کوراودفتر ته سره تلو او راتلو د یو بل شعرونه به مو اورېدل، په تېره بیا د همدې لسيزې په ورستیو کلونو کې موږ ټول په دې لټه کې و، چې څنگه د هنر کوه قاف ته ځان ورسوو هغه و، چې ځینې شخصي او غیررسمي ناستې او مشاعرې مو پیل کړې. موږ سره په ډله کې ارواښاد اسحاق ننگیال، عارف خزان، گران ازمون، نظیف تکل، مستان، زه او علم گل سحر ملگري وو. په دې ناستو اوغونډو کې به مو د یو بل شعرونه اورېدل، په یو بل به مو کره کتنې کولې او ادبي بحثونه به مو کول او زه چې اوس د سحر صاحب شاعري گورم پوهېږم چې دغو غونډو څومره کار کړی دی.

کله چې د سحر شعرونه لولو تر ټولو د مخه مو درې خبرې ترسترگو کېږي د وطن، د وراني ځورونکې تراژېدي، انځورونه او مینه.

له وطن سره مینه د پښتو شعر تر ټولو پخوانۍ گڼه ده. د پښتو پیل هم په ویاړنه او د وطن په مینه شوی او د علم گل سحر شاعري هم د پښتو شعر داوږدې لړۍ یوه ښایستو کي کړۍ ده. او زړه

چاودون خو يې هلته وينو چې كله په وېښو گوري چې وطن لوټېږي او د لمرونو قافلې لوڅېږي او ننگونه خرڅېږي...

سحرشاعردی او شاعران وايي چې ترعادي خلکو ډېر حساس دي او د پېښو په وړاندې ژر عکس العمل ښکاره کوي او د ده شاعرزړه هم د ماشوم په شان نهيلي په سر واخلي او لکه يو وزر ماتې مرغه ساندي وايي كله چې له يوې شپې تېرېږي او په بله اوږي او د رڼا څرک نه ويني نو وايي:

لمر مو په شا د سحر کلی ته ځو

بېرته په شپو بېرته په سيورو اوږو

د سحر صاحب په شاعري کې بله د يادونې وړ ځانگړنه د کابل د ورستيو کلونو د ژړونکي حالت انځورونه دي، هغه دمره په هنر د کابل د سوځېدلو کوڅو، ورانو مالتونو او نړېدلو کورونو اوبيا په دغو کوڅو کې د وږيو او بربېدو خلکو د سوالگر ژوند انځورونه کارې چې هم د سپرې خوبښېږي او هم سپرې ژړوي وگورئ:

زما وږی نظر دې اننگو کې ځای ونه موند

د ښار ماشوم سوالگر و، د ډوډۍ له څنگه تېر شو

د سحر په شاعري کې ځيني ډېر ښکلی تصويرونه او كله نا كله دومره نادر شاعرانه ترکيبونه او انځورونه ترسترگو کېږي چې د ده نسل د گوتو په شمير شاعرانو په شعرونو کې به يې ونه گورو:

د هغه تېزبينو سترگو او وېښ ذهن څخه هيڅ هم پټ نه دي پاتې او كله نا كله خو يې چې د ځينو ظالمو څېرو دوه مخي ته پام شي دومره يې شاعرانه احساس پرې زور شي چې ان په بربېده ورته نارې وکړي چې:

لاس له وينومينځې خو څېره دې بد لېدای نه شي

څوک به د کابل ورانې کوڅې له ياده وباسي

هغه د انسانانو ترمنځ لا د زشتۍ او ښکلا د نمانځونکو د نمانځنو تفاوت ته هم ځيرکېږي او بيا د مينه پالو او وينه پالو ترمنځ تفاوت په دمره هنرمندې رانيسي چې لوستونکو ته خوند ورکوي:

خومره تفاوت دی مينه پالو وينه پالو کې

موږ دا ستا له زلفو دوي سرونه سره لوبي کړي

او د همدې غزل د پای بيت خو د سحر د شعرونو يو تر ټولو غوره بېلگه کيدای شي:

ستا په تصور کې مې په وېښه رنگين خوب وليد

بيا سحرماشوم وي او له نجونو سره لوبي کړي

د علم ګل سحرپه دې مجموعه “ پاريا ل خوبونه ” کې د فورم په لحاظ غزل، يوه نيمه قصيده، منظومه او يوشمير ازاد شعرونه راغونډ شوي دي البته يوڅو څلوريزي هم د دې مجموعې په ښکلا ورزياتيږي.

که سحرصاحب خپه نه شی زما د هغه تر ازادو شعرونو غزل ډېرخوښ دی خو دا په دې مانا هم نه دی چې د هغه ازادو شعرونو ښه نه دي بلکې برعکس د هغه په ازادو شعرونو کې ډېرې داسې نموني شته چې په سلو بدرنکو غزلو دې بلا وګرځي. هغه کله کله په ازادو شعرونو کې هم په دمره مهارت ځان ښکاره کوي او له ځانه د کابل د دردونو د يوه نماينده په توګه، د دردونو داسي يو انځور وړاندي کوي چې هېڅکله يې له ښکلا سترګې نه شو پټولی که نه وګورئ !

چاوې چې دلته د سرونو سودا باب ده

زړونه نه خرڅېږي

خوما په خپلو ستروګو وليدل چې

پرون زمونږ د ويچار ښار په واپ کې

چا په يوه ډوډۍ.

د پېغلې نجلۍ زړه راوښوه

پورتنی شعر د کابل د وراني غمیزې تر ټولو ښکلی او نماینده انځور کیدای شي په دې شعر کې د کابل زخمي وجود ټول دردونه لیدل کیدای شي. په دې شعر کې زمونږ د هیواد د وران شوی او نړېدلي زړه ټول غمونه راټول شوي دي او همداسې در واخله دا بل شعر:

دواړه خپلۍ

د یوې لویې ښاپسته مانۍ په مخکې

انتظار پرته وې

تا به ویل د یوې بلې غوږکې بورلي

د بېلتون ویرنې

بس له اوږد انتظار وروسته هلته

یوه خپلۍ په وینو لږندو لاره

کینه خپلۍ هم لا تراوسه انتظار پاتې ده

زه په یقین سره وایم چې تردې زمونږ د اوږدې غمیزې ښه انځورګري که نا ممکنه نه وي نواسانه هم نه ده. د علم ګل سحر دا مجموعه ما ته داسې ښکاري لکه د مینې او دردونو یواځې شوی انځور او ګران لوستونکی به ما په دې نه ملامتوي که زه د دې انځور په څنډه ولیکم، چې علم ګل سحر د خپل نسل د ښو شاعرانو په ډله کې دی. خو دا خبرې په دې مانا هم نه دي چې ګواکي د هغه ټول شعرونه په ټول برابر او انتخاب وي. ښايي د هغه په شعرونو کې هم لکه د نورو شاعرانو ډېرې د تامل وړ خبرې وي، چې زما به ورته پام نه وي، مګر موږ یقین لرو چې سحر صاحب لاځوان دی او لا هم په ډېر تینگ هوډ ملا تړلی روان دی، نو ځکه زموږ امید دی چې هغه به د راتلونکو ډېرو ښو او ګوتو په

شمير شاعرانو له ډلې څخه وي. هغه همدا اوس هم د پښتو شعر په راون بهير کې ځانته ځای او خپل مقام موندلی دی. او که همداسې په پيگړۍ د شاعري کار او ورسره ژوري او همېشني مطالعې ته دوام ورکړي انشاالله هغه ورځ به لېرې نه وي چې موږ يو رېښتني شهسوار ولرو. د شعر شهسوار، د هنر شهسوار او هغه به سحر وي. نور نوزه د سحر صاحب د شعرونو او لوستونکو ترمنځ نه خنډ کېږم او تاسې د دې مجموعې لوستلو ته رابولم.

په ډېر ادب

عبدالهادي هادي

د ۲۰۰۰ کال لومړۍ شپه، لومړۍ ساعت

ويده موسكا

چې مو په شونډو ې ويده موسكا راوينښه نه شي

له مورې تللې او خپه رڼا راوينښه نه شي

سترگې مو باسي او په خوله زموږ مېړونه وهي

چې په شپېلۍ کې د ژوندون نوا راوينښه نه شي

د جادوگرو ښامارانو د ښکلا زړه راکاږي

له کومې خوا به د موسی(ع) امسا راوينښه نه شي

جېلونه! ورو زولنې اچوه لاسو ته زما

چې په شرنگي يې دا ويده دنيا راوينښه نه شي

يوه شېبه د خوشالۍ ده نغمې ور وغږوي

دم غښت دی خو شپې ژړا راوينښه نه شي

تې رڼا ته د سپوږمۍ يې پټ دېدن کومه

په زړه کې خدای، خدای يادوم چې دا راوينښه نه شي

۱۳۷۹/۸/۱۰

زړمت — اسلام خیل

د رڼا په لټه

ځان مو ونه لید د هیندارو له بازاره راغلو
ږانده هم نه وو، بې امساء په دغه لاره راغلو
عجیب وطن و، د مرګ خولې ته به کتار ولاړ وو
نوبت راونه رسېد، موږ له سر د داره راغلو
مینې! اوس تا ته هم وزګار نه یو د ژوند له ترخو
هسي ساده وو، دې دنیا ته ستا له پاره راغلو
واې ژوندی دی ها د ښکلو ښاپیرېو وطن
دوي څه خبر دي موږ پرون یې له مزاره راغلو
دلته مو هم ټپکه ونه شوه د ماښام کلي کې
بس د رڼا په لټه موږ له سپین سهاره راغلو

۱۳۷۸/۶/۹

پېښور

د بنگو کودی

گل دو وړمو په اسويلي پسي ځي
گودر مو تړی په منگي پسي ځي
پرو سړ موږ نه مرور تللی دی
د کلي پېغلې په سپرلي پسي ځي
دا کلیوال زموږه چا پوه کړي
چې نه رهبر نه لیوني پسي ځي
یا د ډومانو مړو راوړسیرئ
کني سندرې په مرگي پسي ځي
د خم له څنگه خو یې څوک نه پرېږدي
شاعر د بنگو په کودي پسي ځي
نور څیره څیره په پېسو پسي ولاړ
سحر د مینې په ټولي پسي ځي

زړمت - رحمانخېل

مینه هم ژاړي

سپړلی د گلو په ماتم ژاړي

سپوږمۍ په ستوري تري تم ژاړي

راویشتی کانی دې ژړېږي راته

ما سره ستا د جفا غم ژاړي

بنگړي د قبر گواهي ورکوي

که وېنه ژاړي مېنه ژاړي

دیوانو خوب، مینه خندا ترې غلا کړ

نن بڼاپېری- مو د حرم ژاړي

پلار یې د جنگ تورو تیارو اخیستی

یتیم ماښامه سره سم ژاړي

تاسي مظلومه غوټۍ ونه لیده

لوټ پېغلتوب ته یې شبنم ژاړي

له ډېره وخته په ارمان د دستار

د صابر شاه ملنگ غنم ژاړي

نه شي ليکلاى د وختو نادودي

ځکه کاغذ ته مې قلم ژاړي

لمبې د حسن پري درنې شوي که څه

چې تر سحره پورې شم ژاړي

۱۳۷۷/۱۲/۱۷

کابل

د شونډو غلا

ساده زړګۍ مې دې نفرت جهان کې مينې غواړي

سوالګر ماشوم دی، د کابل ښار کې علميني غواړي

نغمې په ورو کړۍ، ډيوې مړې کړۍ چې مو ونه ويني

حالات له موږه زړونه تور او جامې سپينې غواړي

لاسونه مات، دعا يې نه رسي تر عرشه پورې

هغه چې شپې رڼا رڼا ورځي وړانګينې غواړي

د وطن غلو يمه نيولی، د سرو شونډو په غلا

د ښار قاضي رانه خبرې بيا رښتني غواړي

زموږ د ښار شاپي کوڅې به خنګه شي، سمسوري

موږه په ګلو، دوی په وینو یې رنگیني غواړي

دا چې په ګلو هر سحر شبنم د اوښکو اوري

دلته په زړونو کې لاکرکي ځینې ځیني غواړي

۱۳۷۸/۱۲/۲۸

کابل

د هیندارې تاوان

ستاد ښکلا د کلي اوږکو پرون

د هغو دوو، غونډیو شاته پټ پټانی کاوو

زما او ستا له دعوی وروسته،

اوس د دواړو کلیو،

دوو مخورو داسې پرېکړه کړي:

چې د بښېنې د ماتېدلو توان

ته بايد ماته راكړې.

يوازې بيا ليدل دي !!!

۱۳۷۸/۱/۱۹

پکتيا - زرمټ

مقتل

كله په سرو كله په تورو اوږو

شوو كاغذونه تش په تورو اوږو

اودس په وينو كړو مقتل ته به خو

د ژوند په لار كې په سرزورو اوږو

رڼا يې غوږو په رڼا پسي خو

موږه په وريځو ګورو ګورو اوږو

د پيغلټوب فصل دې جل وهلی

موږه به کله په سمسورو اوږو

موږ ملنګان شوو د زبارت د لنگر

په سپرو زلفو شونډو سپورو اوږو

لمر مو په شا د سحر کلی ته ځو

بېرته په شپو بېرته په سپورو اوږو

۱۹۹۹/۴/۱۰

پېښور — پښتونخوا

مینځلي رڼا

زه یې وینم،

ته یې وینې،

هله لري،

ددې لوی غره په لمن کې

په چپنه د اوښکو ناسته،

هغه بسکلي ته يې ويني؟

پاکوي له انگو نه،

د شهيدو سپرلو ويني

د سپوږمۍ په چپنه مينځي،

خپلې زلفي هغه بسکلي

له خورو زلفو پرديو

راروان دي رانه څاڅکي

او د اوبسکو آئينه کې

جوړوي اوربل په مينه

زه يې اورم،

ته يې اورې؟

په دې شپو په دې تيارو کې

د مينځلي رڼا چپې

اوس به راشي

اوس به راشي !!!

۱۳۷۱/۱۱/۵

کابل

د بنو ګوتو کې

زړه مې د عشق په مقام شپې تېروي

کوره چې خومره په پام شپې تېروي

زما د زړه د خانگې سپينه مرغۍ

نن ستا د سترگو په بام شپې تېروي

نظر د بنکلو د بڼو گوتو کې

لکه بادار او غلام شپې تېروي

د مينې تړی دی د وخت پر پاڼه

زما نیمگړی کلام شپې تېروي

د لوی بنامار خوله کې دلال رڼا ته

د شعر پرې په ناکام شپې تېروي

ځان مې له ځانه تښتي نه راگرځي

د اننگيو په جام شپې تېروي

ترابي يو وره کل اندامه قاف ته

په دښتو غرو کې بهرام شپې تېروي

د قافلي پوښتنه چا ونه کړه

رهبر خو ډېر په ارام شپې تېروي

لکه اصحاب د کهف ورځ نه ويني

زما د خوب وړي قام شپې تېروي

سحر به دي مالت ته خنګه راشي

پکې د وینو ماښام شپې تېروي

د شعر شپوری

زما د شعر سترې اروا،

په اسمانو کې ګرځي

لکه غاټول بنګلا ته لاس غځوي

د پښو پل بې ورېځي نه پټوي

د خدای (ج) د عشق په اسمانو کې سرگردانه،

لاله‌انده ګرځي

هله یوه شپه قرار نه لري

زه بې په ځمکه باندې وینم لاله‌انده سیوری

چې خپله وره غواړي،

اسم اعظم لتوي !!!

۱۳۷۷/۱/۱۲

پېښور د بي بي سي دفتر

د پيکي تار

چې يې راکړه د هنر د پري پته

د دنيا دولت مې وواهه يه لته

ستا جمال سپوږمۍ د وريځو بنديوان کړه

د لمر رنگ ګوره چې ژپر شو له حسرته

د نظر سيوري مې ړنگ د پيکي لور ته

دا يې زده کړل ستا د خال له امامته

ومه خاڅکي د شبنم پر انګو ستا

د غرمو لمرونو پري نه ښودم ښکته

يم هيرجن چې دا وعده مې هيره نه شي

د پيکي تار دې راوتړه تر ګوته

د ځواني فصل مې لودو لور غم کړ

سپينه خوله دې وه، زما تر ژوند قيمته

ورور له ورور او زوی له پلار سره دښمن کړي

لري لري ځکه ګرځم له سياسته

سحر مينه او ښکلا پکې ليدله

چې په شع پسي راغلي له زرمته

۱۳۷۹/۱۱/۱۰

د راډيو افغانستان تالار

قرباني

سترگې دې نه راواړولي د ثواب لپاره
زما د ستړي زخمي زړه د اضطراب لپاره
خال دې په خومره ښکلي ښار کې سلطنت جوړ کړی
ستوري ولاړ دي په پیره ددې جناب لپاره
زما د زړه په وران کابل دې نوره څه پرېښودل
هر څه تالا کړل، تا تري یووړل د پنجاب لپاره
د وختو وړې مو په وینو ماړه شوي نه دي
اوس مو له تنه زړونه باسي د کباب لپاره
اوبه شوي وچې، وچکالي شوه، ویني زیاتي شولي
موږه سپرلي کړل قرباني د انقلاب لپاره
زما داوښکو په لیدو دې اننگي تازه شي
شینم په هر سحر کې ښه وي د کلاب لپاره

۱۳۷۹/۱/۱۰

کابل، تایمني واپت

ورکه ښکلا

شپه ده کونگ چېغې وهي

په خپل اواز کې پېغامونه ليري

د تاريخيو وړونکي پېغام

کلی چوپتيا کې ډوب دی

او د وحشي باد د اسانو

تر کرکجنو پښو لاندې،

ایله ساه وباسي

تپوسان غره کې په خوبو کې

زموږ د ښار د واپت د پاسه،

جسدونه ويني

اوس له چا خواست وکړمه

چې دغه مړي ښخ کړي

يو شو قابيل بل هابيل

او يوه مور د خپل شهيد زوى سرته ناسته ده،

پري ساندي وايي

دا لارويان وگوره،

په خومره بېړه درومي

يو نيم له ځان سره موسكى غوندي شي

لكه چې هر يو وي قاتل د هغه

او داسې څوك نشته چې مړي ښخ كړي

ځمكه تمامه ښكاري

داسې كوم ځاى نشته،

چې مړو باندې خاورې واوړي

xxxxxx

زما بې وسه سيورى

سم له ماښامه سره

رانه جدا شو هغه

زړه مې له ويرې ډك دى

زما بې هيلي سيورى

ښايي دى هم تللى وي

په هغه ورکه پسي

چې زه هم گرځم پسي

زه مې په ورکه پسي راغلم د ماښام کلي ته

له ما يې سترگې، ژبه دواړه يوړل

د شپې شيطان مې په مړۍ باندې چاره ايښې ده

سيوري مې هم ورک شوی

اوس به له چا پوښتمه

يه د رڼا استازو!

له دې تيارې نه د وتلو چل مو زده دی که نه؟

او د رڼا د کلي لاره تاسي وينئ که نه؟

= نه.....

نو زه په کومه لار شم

بس يوه هيله لرم

ماته ټوپک خورا کړئ

ټوپک...؟ نه ټوپک نه کرکه لرم

ټوپک له مانه زما سيوري بيل کړ

ټوپک مې سترگې ژبه دواړه يوړل

ټوپک ښکلا او مينه دواړه غلا کړل

نو يوه هيله لرم

ما ته قلم خو راكړئ

چې د ژوندون په سپين كاغذ

د ((نه)) په توري چلپيا و كارم

ستوری هم ((نه)) راخېژي

رڼا هم ((نه)) راځي زموږ كلي ته

بنكلا ځان ((نه)) رابښي

غوټی هم ((نه)) غوړېږي

بنكلو هم ((نه)) وويل

نوزه په كومه ولاړ شم

ماته زما د سيوري پته راكړئ

xxxxxxxx

كارغان د ژمي او د شپې د اوږدېدلو وايي

بني د سحر په اميد شپې تيروي

پرخې د شپې گوتو كې چېغې وهي

كلان ويده دي، پري خپسي ناستي

نرگس په خوب كې،

د سحر وږمو ته چېغې وهي

خو د وږمو لارې په وينو سې دي

د بنكلا سيوري په لمبو كې ورك شو

XXXXXX

یه د سپوږمۍ پرماتم ناستو خلکو
ترڅو به ژاړو په ورک شوي مړي
څو به حیران گورو د ستورو جنگ ته
راځئ چې خپله وینه ورکړو وړیا
راځئ چې سیوري کړو د ځان ملگري
سترگو کې زړي د رڼا وکړو
راځئ چې ورکه بنکلا بیا راولو
اوبسکې پري ورکړو او خندا راولو
راځئ بدل کړو دا باروت په رانجو
دغه دود جن بن ته هوا راولو

۱۳۷۶/۵/۲۸

کابل - څارندوی مېنه

د ښو څوکو کې

پرېږده چې وکړي څه دمه د دیواله سیوري ته

زما د سوي زړه ناره د دیواله سیوري ته

زه یې په سترگو کې د خپل امید خوبونه وینم

بنکلي د ناز په خوب ویده د دیواله سیوري ته

ته دې احساس سره په مینه کې رینبتې نه وي

شونډو دې نه کړه بهانه د دیواله سیوري ته

ستا د بنو څوکو کې ژاړې د وصال ارمان مې

وزر یې مات توتکی مړه د دیواله سیوري ته

زما د هیلو د ګلانو څانګې جل وهلې

عمر مې تیره کړه غرمه د دیواله سیوري ته

پرون په مینه کې د لوبو کړه مرغیو ماته

د مار د سترګو اینه د دیواله سیوري ته

رباب څړېږي په دارونو نغمه لاس تر زڼې

بنګړو ته شرنگ ورکړه راځه د دیواله سیوري ته

سحره هغه د سپوږمۍ د څانګې شنه غوټۍ شوه

چې تا به هره ورځ لیده د دیواله سیوري ته

پکتیا، د زرملي ولسوالي

لجرومه

نجلی په بیره شوه له خوبه وینښه

وخت ورنه تیرو،

او کسات يې له گډۍ واخيستو

گډۍ يې ماته کړه په قهر سره

په ډېر تلوار په خپل سينگار لگيا شوه

نجلی لگيا ده ائینې سره خبرې کوي:

- زه څه رنده شومه چې خوب مې کاوو

اوس به يې ماته دواړه سترگې انتظار پاتې وي

زړه کې به بيا زما د سترگو،

د رنجو بڼکلی انځور جوړوي

ځکه هغه د رنجو مينه لري

خدايزده پر ما مين دی،

او که په تورو سترگو

په ما هم گران دي رانجه

ځکه هغه ورسره مينه لري

نجلی لگيا ده خپل رانجه لتوي

خو دا خبره نه وه،

لجرومه غلو وړي وه!!!

۱۳۷۸/۳/۷

کابل

خپلواک ته

کلونه ن پس په زرمټ کې شپې شوې

راټه ترخې په خپل مالت کې شپې شوې

× خپلواکه نه شي خپه سوري ټټر ته

زما دوزخ ستا په جنت کې شپې شوې

۱۳۷۱/۶/۲

زرمټ – اسلام خیل

× در محمد خپلواک زما شاعر ملگری چې د ۱۳۷۱ لمریز کال چې نړیو پیښو کې
په شهادت ورسیده.

د سيلۍ شيبو کې

له گل نه پته د سپرلي ورکه وه

گلان پانده، کانه شول

ن يې ښکالو د سپرلي واوریده

او نه يې وليدي وږمي د سحر

هسي په پرخو باندې وغوليدل

دلته د واورو په موسم کې، په يخنيو کې راوتوکيدل

XXXX

بڼوال يخني خوروي

او په سره سينه لگيا دی بخارۍ پسي گلان اچوي

خان له يخنۍ نه ژغوري

له بخارۍ نه سره ، زرغون او تور د دودونه خپري

غواړي بامونو باندې هسک کړي،

يو د هيلو بيرغ

خو د سيلۍ شيبو کې،

بيرغ شي قتل د خوانې موسم کې

بڼوال لگيا دی بخارۍ پسي گلان اچوي!!

۱۳۷۸/۳/۵

کابل

د لمر ژۍ

يو ستوری د ښکلا و، د سپوږمۍ له څنگه تیر شو

سپړلی راته خپه شو، د غوتۍ له څنگه تیر شو

زما ستومانه ژوند، چې يې په سیورې کې دیره و

يو وهم د مرګي، د بوربوکۍ له څنگه تیر شو

له سترګو يې رانجه وړل، له لاسو څخه نکريزې

يو ديو و، چې دښکلې ښاپيرۍ له څنگه تیر شو

زما زخمي احساس خو، لاس تر زني ورته ناست و

يو سیوری و، په شپه کې د نجلی له څنگه تیر شو

زما وړې نظر دې، انګو کې ځای ونه موند

د ښار ماشوم سوالګر و، د ډوډۍ له څنگه تیر شو

زما ساده کلام يې په سندرو بدل کړی

له شونډو يې رنگ واخيست د خولګۍ له څنگه تیر

شو

له شپو څخه راکډه شوو، له شپو سره سره مو شپې شوي

زموږ ستړی سحر د لمر د ژۍ له څنگه تیر شو

غبرگولی ۱۳۷۸ کابل څارندوی مېنه

د مینې گلان

زړه به اخېر ستا کړې وعدې له یاده وباسي

شونډو ته دې وایه، چې گیلې له یاده وباسي

چا د کرکې تخم د افغان زړه کې بنسندلی دی

هغه ذهن غواړو چې جگړې له یاده وباسي

لاس له وینو مېنځې، خو خیره دې بدلیدای نه شي

څوک به د کابل وړانې کوڅې له یاده وباسي

څنگه یې په زوره د بنامار له خولې نه لال واخیست

تیر تاریخ به څنگه دا شملې له یاده وباسي

کله چې په یاد کړي د افغان د میړون توري

بیا د تیري فکر د روسیې له یاده وباسي

شعر د سحر زړه کې یې د مینې گلان وکرل

ما به رقیب څنگه د هغې له یاده وباسي

۱۳۷۸/۳/۱۸

زړمت - اسلام خیل

ګلونه او جانان

ستا که شونډې او پیزوان سره نږدې دي

ستا احساس زما ارمان سره نږدې دي

مخ سحر، شونډې غرمه، زلفي ماښام دي

سپړلی، اوږی او خزان سره نږدې دي

دا سپوږمۍ خو ستا ابرو غونډې ښکارېږي

خومره ځمکه او آسمان سره نږدې دي

د یوه وجود، دوه غړي لر او بر دي

پېښور او بدخشان سره نږدې دي

ددې ملک د ښاپیرو پټ ته خیر کړې

تور دیوان او شېطانان سره نږدې دي

زه چې ستا يمه گلونه په شعور کې

دا په دي چې له جانان سره نږدي دي

تلاوت يې هر سحر په اوداسه کړم

ستا جمال او سپين قرآن سره نږدي دي

۲۰۰۰/۳/۲

پېښور د بي بي سي دفتر

د طاووس بڼکه

ستا په وفا باندې شکمن دی خپله ورکه غواړي

د زرو قدر په زرگر دی، خپله زړه ځکه غواړي

((د مينې دې مقام ته څه نوم ورکولی شي څوک))

ماشومه وينو کې لمبيري خو نانځکه غواړي

زه تلاوت باندې لگيا يم، خو سر زوری ماشوم

پاڼو د قران کې د طاووس بڼکې بڼکه غواړي

بس نور يې خوله کې د سپرلي بڼکې گلونه کړي

زما ملت يې مرګي ذهن له ټوپکه غواړي

ساقی په نیم ګوټ یې غمونه کمیدی کله شي

زما زړګی غني شاعر دی پیا له ډکه غواړي

لار د خوشحال باندې روان دی له چا ډار نه لري

په ټولو ښکلو کې له تا ټو غمونه غواړي

د ۱۳۷۸ د غبرګولي ۹ نېټه

کابل څارندوی مېنه

((ب))

ما د جومات سبق له ((ب)) پیل کړ

ملا الف او ما به ((ب)) ويله

ملا به بيا خپيره راكړه په غوصه بې ووي:

- خبيشه ووايه ((الف)) وروسته ((ب))

ما به ژړا كې ب، ب، ب ويله

ملا به شنې لښتې راوغوښتلې

- اوس به په زور درنه ((ب)) هيره كړمه

ما په سرو سترګو بې زړبا ويله

بابا مې بوتلم روحاني بابا ته ×

چې رانه ((ب)) هیره کړي

ډېرې ((خوردې)) يې په ما وخورلې

ما د ډومانو د زبارت × کنده کې د ((ب)) شغلې وليدې

ما ته د ((ب)) سپيڅلتوب

تورو تبارو کې لوی ولي راوښود

او ((ب)) مې هیره نه شوه

((ب)) مې په خوله کې وه تل

چا به ويل پري کوم اثر شوی دي

ځينو ويل:

مانښام ناوخته کنډوالو کې پري پريان کينستي

دا ((ب)) پريان وربښی

بيا يې د شنو سرو تاويزونو امېل جوړ کړ ماته

خو مور مې نه منله

ويل يې زوي مې نظر شوی چېرته

چا ځوانېمرگي دي پري کوډي کړي

يو موتي اوږه بې له کنډو واخيستل

په بسم الله به يې ورو ورو د تورو شنو سترگو نظر ماتاوو

د پټکي په وله زما به يې،

شین تار و ټومبه

مور پوهېدله،

چې د چا د بادامي سترگو د یاد بزغلی

مې دي د ذهن کرونده کې ټوکیدلی داسې

چې به مې ((ب)) د هرې مینې پیلامه بلله

((ب)) مې د ژوند بدله

((ب)) د الله (ج) د سپین کتاب پیل دی

((ب)) بغاوت دی له بې مینې ژونده

((ب)) د شنو بنگو د دانو نشه ده

((ب)) د بلبلو د سندرو سپیرو کې لومړنۍ توری دی

((ب)) د بهار وږمه ده

او ((ب)) بنکالو د باران ن

((ب)) د بنگړیو شرنګا

((ب)) سپین سحر کې له منبره د بلال آواز دی

((ب)) د بییانو تقوا

((ب)) تقدس دی د بقري د سورې

((ب)) د سلیمان (ع) له خوا بلقیس ته بابتوتکي په لاس

د سندرنې پیغام د پیل توری

((ب)) ده زموږ دودجن ماحول ته،

د کونټرو د بلنې آواز

چ

چې په وزرو د کرکي تور لوکي جارو کړي دلته

((ب)) بې د ښکلي نوم لومړی توری دی

ها جادوگره د ښکلا ښاپیری

بېگاه مې خوب کې لیده

که خدای کول ستوري به روارې،

د ټپکري پېڅه کې

دېره موده وشوه چې تللي رانه

له موږ خپه خوب وړې بخت به راورې

او د سپېڅلي اسم اعظم په قوت

ها په قمار کې تللی تخت به راورې

بېگاه بې بیا د راتلو لوز کړی

سبا له لمره سره ږو ځای راځي !!!

× روحاني بابا: د پکتیا ولایت د زرمټ ولسوالۍ د غومبر خولۍ د غره په ډډه کې مشهور زیارت چې هر کال د هېواد له بېلابېلو ولایتونو او ګاونډیو هېوادو څخه زیات زیارت کوونکي ورته راځ.

× د زرملي په ولسوالۍ کې زیارت دی چې ناروغان یې په لاندینۍ سېرغه کې شپه تیروي دغه راز د طالبانو عنعنوي مېله هم هر کال په همدې زیارت جوړېدله.

د بڼو سیوری

څنگه چې وږمې له سرو گلونو سره لوبې کړي

داسې دغه ښکلې مو له زړونو سره لوبې کړي

خومره لالهانده انگو کې دې، زما نظر

لکه چې مین شاعر ویونو سره لوبې کړي

زما د مینې خیال ستا د بڼو سیوري ته خوب کوي

یانې د کوټرو له وزرونو سره لوبې کړي

خومره تفاوت دی مینه پالو، وینه پالو کې

موږ دا ستا له زلفو، دوی سرونو سره لوبې کړي

سور دی د تپې په وینو هر تار د رباب زموږ

دلته د لاسو خاوند، له وینو سره لوبې کړي

ستا په تصور کې مې په وینه رنگین خوب لیده

بیا سحر ماشوم وي او له نجونو سره لوبې کړي

چنگاښ ۱۳۷۸

پکتیا - زرمتم

پته

سترگې مې ستا په لاره وکرلې

په وینو اوښکو اوبولې مې تل

دواړه لاسونه مې په مینه اوبدل

ترې مې کړۍ جوړه کړه

دا ستا د زړه دروازې لپاره

پرې پسولې او خزانونه تېر شول

خو رانه پته د لاسو ورکه شوه

اوس دې له ډېرو کلو وروسته،

د راتللو اورم

وه ښکلې! و درېږه

يو ځلي شاته ګوره

در نه تپوس کومه

زما په مینه اوبدل شوي لاس دي ونه لیدل؟

هغه چې ستا د زړګي وره ته ترې کړۍ جوړې وې!!!

۱۳۷۸/۴/۱۲

زړمت – پکتيا

د سندرو ژړا

چې نشه لکه بهار يمه له مينې
ما له اوبنکو د کوټرو شراب څښلي
له دښمن سره احساس د خپلوي کړمه
موږ په نوم يو د انسان سره پېيلي
ستا مې زلفي تر اړخ لاندې پرون شپه وې
ستوري هم و، نندارې ته راوتلي
چې مې زړه کې و، د مينې څو رازونه
درته ما د لمر په وړانگو، دې ليکلي
زموږ زړونو کې د مينې ګلان لوني
څه جادو کوي په موږه دغه ښکلي
راته ښکاري چې ته هم شولي قاتله
مينې! ډېر دې په نامه دار ته ختلي
که راځي نو د وعدو نېټې پوره شوې
د کوکنارو ګلان نوي ټوکيدلي
زما ښکلې خپه نه شي بې وسي ده

مړوندونه دې په زرو نه شول ښکلي
د وطن پېغلې په ښکلې تورپېکې کې
د گلونو پر ځای، شنه څوخ دې تومبلي
د اورونو سیند کې لامبي سره گلونه
دا سپرلي دي کوم ظالم په اور سوځلي
د مغلو تاراک بیا په وطن راغی
ځوانان وژني، سوځوي زموږه کلي
دا زموږ سرونه لو، ته پاخه شوي
چې تر اوسه په دارنه دي څرېدلي
حوصلې د زردارانو ختمې نه دي
لاخو غلاوي د رنجو کړي دا ښاغلي!
ارمانجن و، د سرو وینو، چې د ښکلو
له لاسونه یې نکړېزې دي شکولي
د موسکا هیله له ښکلو دلته مه کړه
دې مالت کې خو سندرو دې ژرېلي
مېندې ژارې په کورونو کې یوازې
چې زامن یې د یو بل جنگ ته وتلي
دلته دار باندې رباب یې گناه زانگي
او سندري په ټوپکو باندې ولي

د لمر وړانګې دلته بل ډول ښکارېږي
بيا د سرو وینو پرې څاخکي اورېدلي
له سوالګرې پېغلې تمه د وصال کړي
انګي يې په يوه ډوډۍ بایللي
د غوټيو پېغلنوب يې دی لوټ کړي
سيلي جنګ د پسرلي ته رادانګلي
د جګړې شهيدان چا ويل بې ګناه دي
جنازو نه سترې شوي زموږ ولي
د رڼا څړپکه چې چېرته شي څرګنده
د تيارو ديوان يې کاهو باندې ولي
د سپوږمۍ پر مخ د زلفو وربخې راغلي
د سحر خو يې لاسونه دي تړلي
لا په خوله مې لګېدلي دي مېړونه
لا مې ډېر څه په زړه پاتي ناولي...؟

تعبير

په ژوندون باندې مې لوبې کړي تقدير

د خوبونو مې غلط وځي تعبير

ستا سرې شونډې به مې اور په زړگې بل کړي

پکې وبه سوځي ستا ښکلی تصوير

کراچۍ - پاکستان

۲۰۰۰/۱/۶

د پېغلتوب خوب

زه دې خوب د پېغلتوب وم

چې په نیمه شپه کې راغلم

او دا ستا د لیلایي حسن مېلمه شوم

د شعرونو په وزرونو،

ستا د زړه تل کې دیره شوم

هلته نوي ټوکېدلي،

سره ګلان د پاکې مینې

هر پاڼه باندې لیک و

بنګلی نوم زموږ د مینې

تا دروغ ویل احساس ته

او د سپورو د یوالونه،

دې ګلانو باندې جوړ کړل

زه دې خوب د پېغلتوب وم

چې په نیمه شپه کې راغلم

تا دروغ ویل احساس ته،

یا مې پوه په تعبیر نه شوي !!!

۱۳۷۷/۵/۸

زړمت - پکتيا

تصوير

که بد رنگه مو په سر ووهي ميخونه
خو دا ښکلي مو په زړو ووهي ميخونه
چې نه وگورو نه ښکلي چېرته ياد کړو
زموږ په سترگو او په خولو ووهي ميخونه
له نادودو څخه کوم پلو ته ولاړ شو
وخت زموږ په ارادو ووهي ميخونه
دروازې د زندانونو يې پرانېستي
د متکب په دروازو ووهي ميخونه
ستا د ښکلي مخ تصوير چې پکې وينې
دا تور زړي په اوبو ووهي ميخونه
څه به پټه کړې ښکلا زموږ له سترگو
د لمرونو په شغلو ووهي ميخونه
بس د مينې سخت سفر يې دی په مخکې
خوا سحر بيا په خپلو ووهي ميخونه

۱۳۷۹/۵/۲۹

کابل - څارندوی مېنه

د پاریال خوبونه

یم ستومانه بل دیار کې ستا شین خال په خوب کې وینم
چېرته خړو اوبو وړی، هغه لال په خوب کې وینم
بېګاه شپه مې ستا له غمه بیا د چرسو چلم ډک کړ
د زړې کلا له بامه زړي شال په خوب کې وینم
له دوبي تر هندوستانه مې هم ستا ولور پوره نه کړ
د پنجاب ګرمبو وسوم، تېر مهال په خوب کې وینم
آبا تېر نه بورې کوز کړي، د خوښۍ ډزونه وکړي
ستا یې مالګه وي راوړې، شین دسمال په خوب کې وینم
لاس دې سره وي په نکرېزو، په پیکي دي درۍ پورې
چې مې سترګې سره ورشي بس پاریال په خوب کې وینم
چې وېده شم راش کېنې توتکی اروا مې سر ته
رانه ژوند د مینې غواړي هسي خیال په خوب کې وینم

ژوند نشه ده، که یو خوب دی که د مینې ازموینه
مودې وشي بې ځوابه دا یو سوال په خوب کې وینم

...د تاریخ په آئینه

ماران د زلفو دې په مخ دانه وانه پراته دي

که ښکلې خاوره د افغان کې بېګانه پراته دي

په زلفو ورو ورو یې راکاږه چې زخمي یې نه کړي

زما د مینې ارمانونه په شانه پراته دي

د مینې لارې به رڼا کړي مشالونو په څېر

دواړه لاسونه مې نن ستا چې په سینه پراته دي

هوا په لږو د باروتو اوبو رنګ بایللی

د وېنو څاڅکي په غزل، په ترانه پراته دي

ویار یې په څه بولې چې وینې د انسان یې توي کړي

دي خړ کرځونه د تاریخ په آئینه پراته دي

دا خو زورگېر چې د سرونو په غونډۍ ولاړ دي

دي، تور داغونه چې زموږ په زمانه پراته دي

سحره دغه خو شتمن په چا زړه سوی نه لري

خو بناماران دي، چې په لویه خزانه پراته دي

د ۱۳۷۹ د زمري میاشت

زرمتم نواب خیل

غزل

مسرى- مو د غزل له بناپيريو نه زده كړې
له ژوند سره مو مينه انگيو نه زده كړې
پوهېږو ښكلې سترگې به مو اور په زړگي بل كړي
د مينې قرباني مو توتكيو نه زده كړې
بس تيري شي وږمې په مړاوو گلو نظر نه كړي
نخري به يې وي، گوندي له جنكيو نه زده كړې
دا جنگ زموږ وطن كې خدايه خومره دوامدار شو
دې ښكلو سپكي سپوري له مرميو نه زده كړي
كه لاس مې باندې بر شي د دنيا پيسي به سوخم
انسان كينه او كركه له روپيو نه زده كړې
ژړا دې انگيو باندې پرځه په سره گل ده
خندا خو دې گلمنځې له غوتيو نه زده كړي

۱۳۷۹/۳/۴

پېښور- بي بي سي دفتر

زړه

چا وې؟

چا وې چې دلته د سرونو سودا باب ده،

زړونه، نه خرڅیږي

خو ما په خپلو سترگو ولیدل چې:

پرون زموږ ویجاړ ښار،

په واټ کې

چا په یوه ډوډۍ-د پیغلې نجلۍ،

زړه راوښوه !!!

۱۳۷۸/۵/۲۶

پښتونستان واټ — کابل

دراڼه استاد شاعر محمدصديق پسرلي ته چې شعرونو يې هم خندولی يم او هم ژپولی

د بلبل له اوبښكو....

تا راوستی پسرلی دی د سندرو

ښکلی سیوری شوې د سترو مسافرو

د غزل ناوي دې ښکلې سينگار کړي

کلمې دې کړې امېل د مرغلو

ښاپېری د شعر دې څښلې بیا شراب دي

د بلبل له تللیو اوبښكو مرورو

دې مالت کې د ژونديو قدر نشته

((د ژوند فصل مو لوټ کړی ستمگرو))

خبر نه یې؟ د باگرام نغمې سرې شوې

د قلم جنازه یوړه زوره ورو

د ښکلا آبی شوه بوره کرکه زور شوه

مالومېرې له وپرونو د کوټرو

د تیارو دیوانو یوړې په برچو کې

له لاسو څخه نکرېزې د دلبرو

یو اخیستي خر سیلاب د نهیلیو

په قبرونو ډیوې مړي د مینجورو

زموږ ژوند یوه د چرسو شنه نشه ده

آوازونه مو دودونه د پوډرو

بيا دي ((ما ته شپېلۍ)) پو کړه که راوېښ شي

ساده زړي خو پوه نه شول په خبرو

زمری ۱۳۷۸ کابل

د شونډو رنگ

د اوبنکو آئينو کې ښکارېده د شونډو رنگ

دې ښکلې په لمبو کې وکاره د شونډو رنگ

دا ستا د شونډو يادو، که د مينې ليونتوب

گودر کې راته ښکاري نن اوبه د شونډو رنگ

دا هم د غريبي نښې د دې ويجاړ وطن دي

زما ډيره کې سپين او ستا سپېره د شونډو رنگ

سينگار يې نيمه خوا شو، نجلی يار ته په ژړا شوه

مشوکه کې ترې يووړې، تور کارغه د شونډو رنگ

ما وليده په سترگو ښاپېرۍ، د گل کابل

له ويرې د تور ديو يې پاکاوه د شونډو رنگ

زما د زړگي پانې د وعدو وږمو تازه کړي

له هرې خانگې نن يې اورېده د شونډو رنگ

سحره رڼايې دې د ماښام شفق کې ورکه

د هغې انگي شول او ستا زړه د شونډو رنگ

۱۳۷۸/۵/۲۸

وزیر اکبر خان روغتون

د بيلتون ويرنې

دواړه خپلې،

د يوې لويې ښايسته مانۍ په مخكې،

انتظار پرته وې

تا به ويل د يوې بلي غوږ كې بولي،

د بيلتون ويرنې

بس له اوږده انتظار وروسته هلته

يوه خپلې په وينو لژند ولاړه

كينه خپلې هم لا تر اوسه انتظار پاتې ده !!!

زمری ۱۳۷۸

وزير اکبرخان روغتون

ویر

سپوږمۍ د خپلې خور په ویر ژاړي
لمر مو په حال خومره دلگیر ژاړي
خوب دې په سترگو کې پریشان وینمه
احساس مې ځکه په تعبیر ژاړي
رانه یې لار کې ستا پلو نه غلا کړل
خود مې زړګۍ دی پري زهیر ژاړي
شاه د شطرنج یې په پیاده ورکوي
د سیاست لوبه کې وزیر ژاړي
چا یې لمن باندې داغونه ایښي
په چېغو سر دی، نن پامیر ژاړي
سحره اوس به څنګه پالې مینه
د ښکلو زړه کې دې تصویر ژاړي

۱۳۷۸/۵/۱

د شبنم چینه

ما د سپوږمۍ د روح هنداره کې،

ستا عکس ولید

چې د شبنم په چینه ناسته وي،

وربل دې جوړ کړ

هغه شپه زما سوالگرې سترګې

لاس په دعا د ښکلا لار کې ناستې

خو ناڅاپي تیارې خورې شوې

د رڼا څانګې راماتې شولې

لمر مخې دومره ژر بیا چېرته ولاړې،

زما د سترګو کچکول تش پاتې شو!!!

ورې ۱۳۷۸

کابل څارندوی مېنه

د لمر درشل

د لمر درشل چا په ځنځير تړلی

د عشق تکل چا په ځنځير تړلی

په انگو د بڼکلي اوښکي لکه

د سپرلي گل چا په ځنځير تړلی

پلو کره لري، چې رڼا خوره شي

د سپوږمۍ ځل چا په ځنځير تړلی

د ناموسونو غل قاضي شو دلته

د شونډو غل چا په ځنځير تړلی

پردي يې بولي سرودونه د مرګ

خو دلته خپل چا په ځنځير تړلی

زياتي خو ستړي شوو له دغه ژونده

دلته اجل چا په ځنځير تړلی

د چا له آهه سيند وچ شوی بڼکاري

او دا ځنگل چا په ځنځير تړلی

چې مو د سترګو تمخايونه وړان شول

د ليد منزل چا په ځنځير تړلی

۱۳۷۵، کابل

د ګلونو ماتم

احساس مې نه کولې له ارمان سره خبرې
چې شونډو دې کولې له پیزوان سره خبرې
په بڼ کې جوړ ماتم و، د غوټیو سرو ګلونو
سپړلي چې کله وکړې له خزان سره خبرې
ښکارېږي چې له ژوند سره واټن مې لیري شوی
له لري چې کومه له خپل ځان سره خبرې
د سترګو په ست پوه شومه، له شونډو ګیله نه کړم
زموږ په ښار کې نه کړي، پیغله ځوان سره خبرې
پرون مې په پیسو باندې قاتل ته برائت ورکړ
د ښار قاضي لګیا ده، کړي وجدان سره خبرې
یوازې خپل ځان ویني، کور ضمیر مغرور په څه دی؟
ولاړ دی په سرو وینو کړي آسمان سره خبرې
(سړی لکه سپي ولي کړي په خپل منځ کې جنگونه)
×((روښان)) داسې کولي له ((رومان)) سره خبرې
اخېر اخېر سحره رندانه غزل ترې جوړ شو
په مینه دې کولي له جانان سره خبرې
د ۱۳۷۸ د وږی ۲۸ نېټه

کابل څارندوی مېنه

د اوبښكو تصوير

وايې كوم څوك دي له كوچنيانو ځيگرونه باسي

دغه سخت زړي يې له تن څخه لالونه باسي

زموږ ماضي په وينو رنگ ده حال مو څه پوښتي نور

له زمان شاه څخه يې سترگې بيا خپل ورورنه باسي

لكه تپي څوك يې زخمونو باندې مالگي پاشي

وطن سلگۍ وهي ساړه ساړه اهوڼه باسي

د شونډو خال دې اسويلو ووره كې ت ټ ښكاريږي

وچكالي داسې له سپرلي ښكلي كلونه باسي

ستا انگو باندې مې سترگې تړولي غوندې شي

څوك چې سپېڅلي ځای ته ځي اول بوټونه باسي

ما يې د اوبښكو د تصوير له شان نه دا ولوستل

يار مې ولور گټي دوږۍ كې به كلونه باسي

د جادوگر نظر دې غشي له زړگي راباسم

لكه افغان چې له وطنه سره فوځونه باسي

داسې لاس نشته چې ره سر د كوم يتيم راتير شي

لاسونه ډېر دي چې كوترونه وزرونه باسي

خوب مې لیده چې له بدرنگه ناكردو به خلاص شو

يو څوك به راشي له سرو به مو ميخونه باسي

چې ښکلي وويني له لري وار خطا غوندې شي

سحر لگيا شي او له .يري سپين تارونه باسي

۱۳۷۹/۳/۴ کابل څارندوی مېنه

پان

سره غرمه ده، شاوخوا لمر دی

اوډی سیوري ته ویده دی

بریتور ښایسته ځوان دی

د پان لوري ته ویده دی

که په اړخ باندې رواړي

لویې کندی ته ورلوېږي

قافله ده، تري روانه

دی په لار کې تري ټاپېږي

زما په چغور راوېښ نه شو

بس ویده په درانه خوب دی

نه پوهیږم،

که سړې اوبه پرې توي کړم

کوچنی غم به ځان ته لوی کړم

که خواږه خوب نه یې وېښ کړم

دا افغان دی،

بیا ٲول عمر انتقام نه بی خلاص نه شم!!!

۱۳۷۸/۵/۱۸

زرمٲ _ رحمانخیل

وچکالي

سږ کال مو ترې نه واخېستل ډېر وري په نیمه بیه
له میږو راجلا مو کړل تندي په نیمه بیه
راځئ چې د شبنم پر ځای د زړه وینې پرې توی کړو
د شونډو غوټۍ کړلې وچکالي په نیمه بیه
له نازه یې چې ځمکې ته هېڅ سم کتلي نه وو
هغې پېغلې بایلل انګې په نیمه بیه
دا ډېره موده کیږي دلان د تیرو تورو
له کلي د خوښیو وړې وړې په نیمه بیه
له مخ نه مو د ښکلو یو ځل پورته نه کړي زلفي
بس هسې مو ورکړي دي زړګي په نیمه بیه
چې توره د بابا مو پسي واخېسته رهي شوو
ښامار نه مو تر لاسه کړل غمي په نیمه بیه
تردي ښه ده چې لاندې خزانې مو وي تر خاورو
چې موږ یو، تري محروم، وړي یې پردي په نیمه بیه

۱۳۷۸/۱/۱۹

کابل – د کورینو چارو وزارت

د لمبو شمال

ستا د حسن د اختر هلال ته ناست دی

ساده زړه ، د اور په سیند کې لال ته ناست دی

د پاریال د گلوږ خوب تعبیر دې دادی

سپړلی هم ستا د ښکلا کمال ته ناست دی

زما زړه ستا د خوږو سترگو لیدو ته

یو مین د تخیل پاریال ته ناست دی

بیا د خپلو ځوانو هیلو هدیره کې

په ارمان د اننگو مشال ته ناست دی

جل وهلی د برسات په تمه تمه

بیا د تورو ورپخو ړنگ دیوال ته ناست دی

دا چې نه مري له اجل سره جنگیږي

بس لیدو دا ستا د زني خال ته ناست دی

خدای (ج) خبر چې پري د حسن باران وشي

سحر هسي د لمبو شمال ته ناست دی

۱۳۷۸/۲۹

پېښور- بي بي سي دفتر

د ابلېس پرسر...

د لمر وړانګې خلیدلې ښکلې ښکلې

شتر غوتی به غوړیدلې ښکلې ښکلې

یاد په خیر دي، د هغو زمانو وي

هره ورځ چې مو لیدلې ښکلې ښکلې

د شمال له لوري سره سیلی پرې راغله

سرې غونچې یې رپړولې ښکلې ښکلې

په وطن باندې مو سیوری د کم دیو، و

ښاپیری به ژړیدلې ښکلې ښکلې

نه پوهېږم چې په چا مې زړه پیرزو کړم

د زړه کور ته دوه راغلې ښکلې ښکلې

د ویالې اوبه والله چې نن خوږې وې

ستا کنځا پکې راتللې ښکلې ښکلې

د ابلېس پرسر پښې ږدو پورته خپرو

هله موږه دي لیدلې ښکلې ښکلې

په ګلونو د سحر وږمې رانه غلې

نه پرې پرځې اورېدلې ښکلې ښکلې

کابل — څارندوی مېنه

مينې ته

د اور لمبو باندې ليک نام د چا دی

په سرو سکروټو ايښی گام د چا دی

زما کلام يې په غزل بدل کړ

دغه له مينې ډک الهام د چا دی

چې د ساقې تندۍ مات شوی ښکاري

مخ ته له وينو مې ډک جام د چا دی

سندری ژاړی، ښکلا اور کې سوځي

د چا ښيرې دي ، انتقام د چا دی

خير به لمر او هوا دواړه غلا کړي

د ژوند په لاره کې تور دام د چا دی

موږ په يوه گوله ډوډۍ پسې ورک

مينې! نو تا ته کله پام د چا دی

دا ستا ښکلا يې له لمر واخيستې

سحر که ستا دی نو ماښام د چا دی

۱۳۷۷/۹/۴

کابل

شین فصل

یو باد دی شینکی فصل تخنوي جیان یې کوري

مطرب په نیمه بیه د رباب سندرې پلوري

زما په پاکه مینه د سپرلي هم کینه راشي

په شونډو مې د ښکلو، و، کرلي د ((هو)) توري

شاید چې یې اخېستی وي ازار د مینانو

گودر باندې چې هره ورځ باران د کاهو اوري

حیران یم ورته کورمه دې خپل ویده ملت ته

د مړو هډوکي وړي، خو دوي لا اوس هم ورته

کوري

شیطان مو په زړه ناست دی او کري د کرکي تخم

کينې ته مو حیران کوري والله د آسمان ستوري

یوازې انتظار یمه وږمو ته ستا د مینې

چې راوړي گوندې ماته پیغامونه ستا له لوري

خو تنو زورورو د پیسو په زور ځان خلاص کړ

سحره پاتي شوي د بلا خولې ته کمزوري

۱۳۷۹/۵/۱۱

کابل – مکروریان

نیمکښ پلو

تر پلو لاندې یې کاته ما ترې خولگی. غوښتله

شبنم په پاڼو اوریده ما ترې خولگی. غوښتله

زه ملامت په څه وم، کوره چې لمبه حسن یې

د لمر له وړانگو تاویده ما ترې خولگی. غوښتله

لکه ماشوم چې په لاسونو باندې وړانگې نیسي

نظر شو ستړی په مزله ما ترې خولگی. غوښتله

د سوال له لپې نه مې تویې شولې سپینې اوبښکي

ستړی آواز مې شو اوبه ما ترې خولگی. غوښتله

نیمکښ پلو یې په ټول مخ باندې راخور کړ بېرته

هلته یو ګل ورپړیده ما ترې خولگی. غوښتله

لکه خوبونه د سحر چې هېڅ تعبیر یې نه وي

ارمان احساس ته ژړیده ما ترې خولگی. غوښتله

۱۳۷۸/۱۰/۱۵

پېښور - بي بي سي

کابل ډېر ښکلی و؟

کابل...؟

هو کابل ډېر ښکلی و

لکه هغه

لکه زموږه د لیدلو لومړنی مازدیگر

لکه سپرلی،

لکه گل

لکه غزل د مینې

لکه د مینې د سندرو موسکا

لکه د ښکلې سپوږمۍ غاړه کې امېل د ستورو

لکه د دوو مینو شپه د وصال

کابل مې ډېر ښکلی دی

لکه د دیو تورو منگولو کې معصومه پري

لکه دمار په خوله کې ښکلی غمی

لکه د مینې خزان،

چې پري اووه سړی ښامار پروت وي،

او خلاصون یې نه وي

لکه د گل پانه

چې یې سیلی د اسویلو په ژور سیند لاهو کړي

لکه یوسف(ع) چې خپلو ورونو،

بنديوان کړ د شاه

چې په خوبو کې لسو ستورو لمر سپوږمۍ ورته سجده کولې

کابل اوس هم ښکلی دی

لکه زړو جامو کې ښکلې پېغله

لکه د پېغلې انگړيو باندې سپينې اوښکې

چې خپل مين پسي په چغو سروي

لکه په دار باندې ختلی مين

چې يې د مينې منکران په تېرو کانو وولي

لکه ملنگ چې په کوڅه کې يې سپي وډاري،

امسا يې ورنه اوړکي يوسي

او دی په ورکو لارو سروي

له يخنی نه رپردي

کابل اوس هم ښکلی دی

لکه په قبر د شهيد د شنو ښکړيو کتار

او لنډ مهال وي سپارل شوی په پرديو خاورو

لکه د کونډې فرياد

لکه د بورې مور يو سوړ اسويلی

چې چا هېڅکله اوریدلی نه دی

هوا!

کابل مې ډېر ښکلی دی

خو...!

زه ترې راغلم اوس زموږه نه و!!!

میران شاه – پښتونخوا

مات ستوري

د انــگار له خــــــنګه ناست یو، په ایـــــــرو کې وهــــو
خـــــــلي

ښايې موږ پکې پــــیدا کـــــــړو
ارمـــــــانونه سوځيدلي

خـــــــومـــــــره ټګه زمـــــــانه شوه، د ژيړ لـــــــمر
خيـر به غـــــــواړو

خوب کې ګورمه، چې شپه شي، زما مات ستوري رالويدلي

فاتحـــــــين د پاني پت وو، ګـــــــوره چا چاته
احتـــــــياج شوو

اوس يو بل ته خـ خـ
گـ ورو، له تـ وورخمه راشپلي

بس پوليس تر زنه نېسو کـ هـ مـ و هغې خـ وـ ته
پريږدي

کـ کـ نـ
وطن نه راغـ لو د رنځو پټي په ولي

تر پښو مو لاندې نه کړئ، موږ يو خـ پل کـ ښار کړي

د د عظمـ مت د
غـ ره له سره لکـ هـ واوره ښويدي

چې الف قامت مې دال شو، رنگ مې ژپړ لکه زعفران شو

له زړـ مې
پـ وړې وورې د نـ ظر غـ شي وتلي

۱۳۸۰/۱/۲

تورخم

د اوبښكو ائینه

دا ستا د سرو شونډو سپرلی یې ولید

بلبلان دلته، گـلان دلته راغـلـلـل

بـه پـگاه دې لاس زما تر غاړې تاو، و

د اسمان ستوري پریشان دلته راغلل

د شـبنم خاڅکي ستا امېل د غاړې

او د سـپرلي مـینان دلته راغـلـلـل

مـا مې د اوبـښـکو ائینه کې لیدل

غـمونه ټول د جـانان دلته راغـلـلـل

کـابل به ولي اورکې نه سوځـيـرې

له هـر خـوا ليونـيان دلته راغـلـلـل

بنکلا يې غلا، مينه يې غلا کره رانه

ددې پـریـترا بـان دلـته راغـلـلـل

ورته به بلي کـرم ډيوې د اوبـښـکو

کـه يـکه زار، يا قربان دلته راغلل

مـوږ سـاده گان و، د سحر په تمه

د تورتمـو شـيطـانان دلته راغلل

کوټرو په وزرونو

شاعــران یو چې په باد سندرې لــیکو

د خــوږې میوې په یاد ســندرې لیکو

چا موسکا د غوټې خو له کې ده وژلې

د بـلبـلبـلو د فـریاد

ســندرې لــیکو

پکې غواړو د باروت په ځای رانجه موږ

په مــرمیو په فــولاد ســندرې لــیکو

دوي مو ولې په گولۍ موږ ورته خاندو

لــه ازاره یو آزاد ســندرې

لــیکو

بي وسي ده، د کــوتــرو پــه وزرونو

د ویجــار زخمي هېواد سندرې لیکو

موږ ژوندون ته، د رڼا جام د لمر غواړو

نه د چا د مــرده باد

ســندرې لــیکو

مــعشوقــوته د کــودر رڼو اوبو کې

موږ په وینو د فــرهاد سندرې لیکو

چې مو شعر ته نذرانې د حسن راکړي

بس د بــکــلو د مــراد سندرې

لــیکو

د ۱۳۷۹ کال کب

پېښور - بي بي سي

د خندا فصل

بنکلي راشي زموږ زړونه يوسي ولاړ شي

بس له سترگو مو خوبونه يوسي ولاړ شي

موډې وشوې له کوم خوا را الوتې

ارمانونه مو

بادونه يوسي ولاړ شي

د خندا فصل له شونډو زموږ لور کړي

ستا له زلفو ته گلونه

يوسي ولاړ شي

له غرض نه ډک لاسونه را اوږده شي

زموږ له منځه باورونه يوسي ولاړ

شي

ساندي راوړي په باندل کې د خوبنيو

بس سندرې غزلونه يوسي

ولاړ شي

له کوم خوا به داسې څوک را پيدا نه شي

چې مرمی او ټوپکو نه يوسي ولاړ شي

خبره ارواوي گورځي لويه خدایه

زموږ له شپو نه سحرونه يوسي ولاړ شي

د سحر وړمې په سرو غونډيو راشي

ستا له شونډو نه خوندونه يوسي ولاړ شي

۱۳۷۹/۵/۲

زرمتم - اسلام خیل

د غاتول لپه

د زمـنـې لـه نـا کـردونـه خو چا هـيـڅ ونه وېل

لــــمن دې کابو نه خــــالي شوه

خو ما هېڅ ونه وپل

د وینو سور رنگ یې زموږ په لــــمر وښیندلی

مـ و ر ه ل یدله خ و

مظلومې رڼا هـ پڅ ونه وېل

زموره توري لوی بنامار پينځلس ځايه ماته کړ

د فرغون ډیره یې تار تار کړه موسی^(ع) هېڅ ونه

وېل

د سره کمون له لاسه سرې وینې جاري شوي دلته

دغله وخشت ته بشريالې (!)

دنیہا ہیشخ ونه وپل

پہ حق زما د شہید شویو ارمـانـونـو کی خو

د غـايتول لـپـه كـي هـم

تري دعـــــــــــــا هېڅ ونه وپل

دنکو مانیو نه بي هـیلى بي نوا راستون شو

سور اسویلی یی له خولی ووت گدا هـبـخ ونه

وېل

ته يې په د د و ع د و يې چ س س با به راخي

سحرہ بنکلو پخیل ژوند کی رنیتیا ہېخ ونه وېل

۱۳۷۹/۴/۷

زرمټ – اسلام خیل

يادونه: د دغه شعر ردیف (وېل) د پکتیا، پکتیکا، غزني او لوگر په ځینو سیمو کې یو څپیز ادا کېږي چې دلته او ددې کتاب په ځینو نورو شعرونو کې هم یو څپیز ادا کېږي.

ورک غمی

ګــمان مې نه شي خــو دوی وایې پــس رلی به راشي

زه وایم مرګ مــوړ سره روږدی، دی مــرګی به راشي

ســپرلی بــڼــکلا پسي د تورو غــرونو
شــاته تللی

دومــره په بخــت بیداره ته یو چې ژوندی به راشي

یتــیم دی، وږی دی، د پــلار د قــبر خوا ته ناست دی

وایې هــلوی به یې خــرخ کــرم کوم پردی به راشي

زموږ له سره بدرنگ سیهوړی د ټوپک ورک کــوي

پټ ګونګوسی دی د سپین لمر غوندې سپری به راشي

ډېرــره مــوده وشووه ســیلاب
رانــه په زوره وږی

خــپرو اوبو کې لاس وهــو چې ورک غــمی به راشي

عجیب وطن دی پکې توري شپې خــلاصی نه لــري

ته به په هیــله د سحــر ر یې تور لــوګی به
راشي

۱۳۸۰/۱۲/۱۶

کابل — خاړندوی مېنه

"سحر" او د پاریال خوبونه

هلک زړه مې لا هغه لیونی ښکلا وې، چې د ښاپیریانو په نکلونو کې یې زموږ پر
زړونو پاچا هیوې کړې، تشي او سانې نه بولي. «خدای دې تر گناه راتیر شي نیمکښو
پلونو ته مې ځکه سوداوي زه سکه وایم د نکلونو ښاپیری به یې تر شا پټې وي.»
شاعري راته د نیمکښو پلونو او هرموزو ښکلاگانو ټاپو ته نړۍ لار ښکاري، او
"سحر" اشنا مې یو لاروی دی، ما د دې ټولگې د پلونو ننداره څه پخوا کړې او په څه یې
اوس ورگډ شوم، شاعر تردې روميی یوه ټولگه (د لمر جنازه) درلوده خود ده د خولې
خبره ده چې «ما په هغې ټولگې کې چندانې د زړه غوټې نه وې سپرلې او په برسیره وینا
مې لوه او تنده نه ماتیده ځکه مې په بله بسم الله کړه»
شاعر په دې ټولگه کې لکه د خامکو بڅۍ او د لاسي ولونو کار چې هم مهین والی
او ترتیب غواړي او هم تناسب او نوبت ټولې خواوې پاللې، شعر او شاعری ته یې د
زراعتی چرگورو په څیر د یکنواختی کانه او ټوکه نه ده ورشوي. پخوانو به ویل چې
شاعر دې لږه تر لږه دومره هڅه وکړي چې شعر یې د ده په ژوند پورې نږدې، خو که
اوس ژوندي وای له موره سره به یې څه ورگزاره وه چې د ورځني شل ټولگې لکه یخسوز او
کنگل مړي راباسو او بیا نه حساب منو نه نرخ. ماته هسي هم د کتابي خبرو چل نه راځي
په شواړو به موڅه سر درخوږوم "سحر" د دې زمانې سړی نه دی، نرمه او اواره طبعه او د
غرونو دروند خوې او عادت لري، شعرونه یې د زړه د ریچو گلالي بلبلان بولم، تاسي
یې په خپله طبعه غاړو ته غوړ کيږدئ»

په ډیر درنښت
ومان نیازی
کابل ۱۳۸۱/۱/۲۸